

Nagysáp mellett haltak meg

Szeretném, ha a mellékelt levelet, amelyet nemrégiben kaptam kézhez, közölnék lapjukban. Úgy vélem, csak a nagy nyilvánosság segítheti, szerencsés esetben, a levél íróját ahhoz, hogy kívánsága teljesüljön.

Hadd támasszam alá kérésemet egy általánosabb érvényű indokkal is. A levél kortörténeti dokumentum.

Egy család harmincöt éven át élt a megfélemlítettség légkörében, olyan nyomás alatt, hogy még a legközelebbi hozzátartozókról, a legylakolt férjről, apáról, fiúról, fivérrel is hallgatnia kellett. Ez a tény ugyanolyan kegyetlen ítélet az elmúlt rendszer egészéről, mint az első évek rémtettei.

Vagyunk néhányan, ismert és elismert '56-osok, akik most, a forradalom rehabilitálása után, a dicsőség fényében sütkérezünk. A névtelen áldozatokról, az évtizedeken át nyomorgatottakról, azokról a tömegekről, akiknek életük ráment a mi szép, benzingőzös konszolidációnkra, ritkán esik szó. Akkor nekik kellett hallgatniuk, most róluk hallgatunk.

Ha a szerkesztőség meghallgatja kérésemet, ne publikálja a levél írójának nevét és címét, csak továbbítsa hozzá a válaszokat, ha lesznek ilyenek.

Üdvözlettel:
Eörsi István

Tisztelt

Eörsi István úr!

A Beszélőt olvasva úgy tudom, Ön az, aki az 1956-os események feltárásával foglalkozik. Nem tudom, miként állnak a vidéki fel nem derített események ügyében.

Engedje meg, hogy családom és a magam nevében, egy részünkre máig tisztázatlan esetre hívjam fel szíves figyelmét.

Előzmények: édesapám és két bátyám 1956. október 25-étől november 7-éig az Egyesült Izzóban — ma Tungram — fegyveres gyárőrséget láttak el többedmagukkal.

Egyébként édesapán marós-, bátyám esztergályosként dolgozott a vállalatnál, másik bátyám középiskolás volt.

Hogy gyárőrség keretében mit csináltak, nem tudom, de november 8-án elindultak a nyugati határ felé, többen a gyárőrség tagjaival. Egyik bátyám nem azonos úton, de azonos úticéllal, egy barátjával külön indult el.

Édesapámék útiránya Dorog volt. 1956. nov. 10-én a kis csapat megállt pihenni egy kukoricásban Nagysáp környékén.

A pihenés „eredménye”: hat halott, köztük 15 éves bátyám és még egy 18 éves fiú.

Mindezt egy nagysápi embertől tudtuk meg november végén.

Az ő elmondása, és a fényképek tanulsága szerint a csapat éppen falatozott, amikor a kukoricást orosz tankok szántották fel. Testvérem szájában, illetve kezében még ott volt az étel. Az ember elmondása szerint egyetlen katona vagy katonaruhás egyén volt a túlélő, aki édesapám iratait magával vitte, de címünket leadta a faluban. Annyit mondott, hogy édesapám halt meg utoljára. Ő nem tankok által, hanem egy sorozatlövés következtében. A falu lakói, mivel megosztott vallásúak, a hat halottat két temetőben temették el, édesapám és bátyám külön temetőbe került, hiszen nem tudták, hogy apa és fia.

A hír után édesanyám, aki szintén az Izzóban dolgozott, kereste a gyárőrségben részt vett, de haza nem térők hozzátartozóit.

Így találta meg a 18 éves fiú és a negyedik áldozat családját.

A három család képviselői azonosították az elhunytakat. Nagysápon minden segítséget megkaptak, hiszen a temetésen fényképek készültek a nyitott kóporsókról, mivel többségük neve ismeretlen volt.

A gyár segítségével végül a négy újpesti ha-

lott felkerült a megyeri temetőbe, ahol ma is nyugszanak. A két ismeretlen halott talán még ma is a nagysápi temetőben nyugszik.

Így váltunk mi hatan, testvérek árvává, illetve félárává.

Levelem nem motiválja bosszúállás, hiszen halottakat nem lehet feltámasztani.

Nagyon szeretnénk azonban tudni a teljes igazságot.

Tudni szeretnénk, ki volt az a katona vagy katonaruhás ember, aki végig velük volt, mi célból vitte el édesapám iratait, s miért nem jelentkezett mind a mai napig az eltelt 35 évben, hiszen nem lehetett biztos benne, hogy valaki értesíti az elhunytak családját.

Sajnos, több adat nem áll rendelkezésünkre, hiszen ebben az időben én, az itthon maradt család legidősebb gyermeke is csak 14 éves voltam. Az eltelt hosszú idő után nem hiszem, hogy egyéni kutatásunk eredményre vezetne.

A halottak neve:

Keresztes F. János 49 éves

Keresztes Ferenc 15 éves

Baranyai Károly 18 éves

Somogyi József 48 éves

Budapest, 1991. október 30.

Segítségét családom nevében is köszönöm

Teljes név, cím.

Az esetleges felvilágosításokat tartalmazó leveleket szerkesztőségünk továbbítja a címzetteknek.